

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

**Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
_____ проф. Лазаренко Н. І.
“ ” _____ 2020 р.**

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

додаatkового вступного випробування

з основ педагогіки зі вступом до спеціальності

для вступу на освітній ступінь бакалавра

(на основі освітньо-кваліфікаційного рівня “молодший спеціаліст”)

Галузь знань: 01 Освіта

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Голова фахової
атестаційної комісії

Комарівська Н.О., канд.
філолог. наук, доцент
кафедри дошкільної та
початкової освіти

Вінниця – 2020

ВСТУП

Програма вступного випробування з основ педагогіки зі вступом до спеціальності укладена для осіб, які вступають на навчання за освітньо-професійними програмами підготовки бакалаврів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 “Початкова освіта”.

До участі у вступному випробуванні допускаються особи, які завершили навчання та здобули диплом молодшого спеціаліста зі спеціальностей, які не пов’язані з педагогічним фахом.

Програма вступного випробування спрямована на діагностику рівня сформованості внутрішньої мотивації, професійної спрямованості, педагогічних знань та основних умінь вступника з навчальної дисципліни: “Основи педагогіки зі вступом до спеціальності”.

Вступні випробування проводяться у формі співбесіди, за результатами якої комісія приймає рішення про зарахування вступника до складу студентів на навчання за спеціальністю 013 “Початкова освіта”.

Метою вступного випробування з основ педагогіки зі вступом до спеціальності є перевірка ступеня розуміння вступниками перспектив та шляхів оволодіння професійною діяльністю вчителя початкової школи, теоретичних основ педагогіки, а також визначення рівня сформованості елементарних умінь ефективно вирішувати типові завдання та виконувати професійну діяльність в сучасних школах I ступеня.

Критерії оцінювання відповіді вступника

В оцінці теоретичних знань вступників враховуються такі позиції: достатність обсягу знань; ґрунтовність обізнаності з основними поняттями, принципами, законами, правилами, фактами, педагогічними явищами; рівень володіння психолого-педагогічною теорією і логікою міркувань; рівень здійснення мислительних операцій – аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення; рівень володіння культурою мовлення у проявах усіх ознак: правильності, точності, виразності, доцільності, змістовності. Оцінювання практичних умінь вступників здійснюється на основі виявленої ними здатності застосовувати знання в конкретних педагогічних ситуаціях.

Допускається	Знання глибокі та усвідомлені. Виклад матеріалу – обґрунтований, логічний, переконливий. Вступник розуміє, яким чином теоретичні знання з педагогіки можна застосувати у сучасному навчально-виховному процесі. Може висловити власну думку при відповіді на проблемне питання. Аналізує підходи до розуміння певних проблем у поглядах різних вчених, може порівняти їх. Відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче засвоєння матеріалу. Відповідь засвідчує достатній рівень володіння культурою мовлення у проявах усіх ознак.
---------------------	---

Не допускається	Вступник демонструє несвідоме, механічне відтворення переважної частини теоретичного матеріалу зі значними помилками та прогалинами; його судження необґрунтовані, недостатньо проявляється самостійність мислення. Завдання з упровадження психолого-педагогічної теорії у практику сучасної школи I ступеня виконує на низькому рівні, допускаючи суттєві помилки. Відповідь містить стилістичні та граматичні огріхи.
------------------------	---

**Перелік питань
для вступу на навчання за спеціальністю 013 Початкова освіта
освітній ступінь бакалавра**

Питання з основ педагогіки зі вступом до спеціальності

1. Педагогічна праця як особливий вид суспільно-корисної діяльності, її характеристика.
2. Роль педагога у суспільному розвитку. Функції вчителя-вихователя у суспільстві.
3. Основні функції діяльності педагога (аналітична, прогностична, конструктивна, комунікативна, організаторська...), їх характеристика.
4. Функції діяльності вчителя початкових класів (освітня, виховна, розвивальна, інформаційна, здоров'язберігаюча), їх характеристика.
5. Основні вимоги до особистості сучасного педагога. Компоненти педагогічної майстерності (гуманістична спрямованість, професіоналізм знань, педагогічна техніка, професійні здібності) та їх характеристика.
6. Професійна етика і педагогічний такт у професійній діяльності вчителя-вихователя.
7. Особистісні якості вчителя початкових класів. Професійні протипоказання.
8. Творчість у педагогічній діяльності. Наукова організація праці вчителя початкових класів.
9. Права та обов'язки вчителя початкових класів. Труднощі педагогічної діяльності.
10. Складові професійно-особистісного самовдосконалення педагога: самоосвіта, самовиховання, самоорганізація. Їх характеристика.
11. Особливості педагогічного спілкування. Стилi спілкування педагога з вихованцями (авторитарний, демократичний, ліберальний, гнучкий).
12. Система освіти і виховання в Україні, її структура.
13. Характеристика основних навчально-виховних закладів освіти в Україні.
14. Система вищої педагогічної освіти в Україні. Сучасний студент педагогічного вузу, організація його навчальної діяльності.
15. Початкова освіта в структурі системи освіти в Україні.
16. Основні завдання початкової освіти.

17. Єдність шкільного, сімейного і суспільного (громадського) виховання.
18. Педагогіка як наука про виховання. Предмет і основні категорії педагогіки.
19. Завдання та актуальні проблеми педагогіки на сучасному етапі.
20. Зв'язок педагогіки з іншими галузями знань.
21. Порівняльна характеристика авторитарної та гуманної педагогіки. Видатні педагоги-гуманісти.
22. Значення мети виховання в педагогіці. Мета освіти і виховання в Україні. Мета і завдання виховання дітей молодшого шкільного віку.
23. Напрями виховання, їх діалектична єдність і взаємозв'язок.
24. Поняття про особистість, її розвиток, формування і виховання. Фактори формування особистості.
25. Вікова періодизація в педагогіці. Основні етапи розвитку особистості, їх характеристика. Періодизація шкільного дитинства.
26. Психолого-педагогічна характеристика молодшого школяра.
27. Виховання як цілеспрямований процес формування особистості, його ознаки, особливості.
28. Принципи виховання (зв'язок виховання з життям; виховання працею; виховання в колективі, для колективу і через колектив; системності, послідовності й наступності у вихованні; єдність педагогічних вимог школи, сім'ї і громадськості; індивідуальний підхід у вихованні тощо), їх характеристика.
29. Принципи національного виховання (етнізація виховного процесу; культуровідповідність, природовідповідність виховання; гуманізація та демократизація виховного процесу; безперервність виховання...), їх характеристика.
30. Сутність національного виховання як цілісної системи, його завдання, зміст, засоби та форми.
31. Розумове виховання дітей молодшого шкільного віку. Шляхи, засоби, форми розумового виховання молодших школярів.
32. Моральне виховання дітей молодшого шкільного віку, його характеристика.
33. Сутність патріотичного виховання дітей молодшого шкільного віку.
34. Трудове виховання в системі всебічного гармонійного розвитку особистості. Завдання та зміст трудового виховання молодших школярів.
35. Особливості трудової діяльності дітей молодшого шкільного віку. Види праці дітей. Методи і форми трудового виховання учнів школи I ступеня.
36. Завдання, зміст, засоби, форми естетичного виховання дітей молодшого шкільного віку.
37. Природа як засіб всебічного розвитку дітей молодшого шкільного віку.
38. Завдання та зміст фізичного виховання дітей. Шляхи, засоби, форми фізичного виховання молодших школярів.
39. Нові напрямки виховання особистості (екологічне, економічне), їх характеристика.

40. Нові напрямки виховання особистості (громадянське, правове, статеве), їх характеристика.
41. Роль сім'ї у вихованні дітей молодшого шкільного віку. Основні функції сучасної сім'ї.
42. Взаємозв'язок школи і сім'ї у вихованні дітей. Форми роботи початкової школи із сім'єю.
43. Типові помилки виховання дітей в умовах сім'ї, їх наслідки.
44. Поняття «педагогічно занедбані діти». Причини важковиховуваності.
45. Гра як засіб всебічного розвитку дитини, особливості її використання у роботі з молодшими школярами.
46. Методи виховання (переконання, стимулювання, самовиховання...), їх характеристика.
47. Педагогічні умови ефективного використання методів заохочення і покарання у вихованні дітей молодшого шкільного віку.
48. Позакласна виховна робота з молодшими школярами: форми, особливості організації.
49. Навчання як провідний вид діяльності дітей молодшого шкільного віку, його ознаки. Викладання (діяльність учителя) і учіння (діяльність учня) – дві сторони процесу навчання.
50. Основні функції навчання (освітня, виховна, розвивальна), їх характеристика.
51. Мотиви навчання молодших школярів. Пізнавальний інтерес як основний мотив учіння молодших школярів, шляхи його розвитку.
52. Принципи навчання (доступності, міцності знань, систематичності і послідовності навчання), їх характеристика.
53. Принципи навчання (науковості, наочності, свідомості та активності учнів у процесі навчання), їх характеристика.
54. Принципи навчання (диференціації та індивідуалізації навчання, розвивального навчання, виховуючого навчання, емоційності), їх характеристика.
55. Зміст освіти у школі I ступеня, навчальні предмети у початкових класах.
56. Методи навчання (словесні, наочні, практичні), їх характеристика.
57. Урок – основна форма навчання молодших школярів. Вимоги до уроку.
58. Позаурочні форми навчання молодших школярів (екскурсія, гурток...), їх характеристика.
59. Домашня навчальна робота молодших школярів, вимоги до її організації.
60. Перевірка та оцінювання навчальних досягнень молодших школярів, вимоги до перевірки і контролю.

Література

Нормативні документи, програми

1. Державна національна програма “Освіта” (Україна XXI століття). – К.: Райдуга, 1994. – 62 с.
2. Державна програма “Вчитель” // Директор школи. – 2002. – № 23-24 (червень). – С. 3-23.

3. Державний стандарт початкової загальної освіти (Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462).
4. Декларація прав дитини // Відродження. – 1999. – № 1. – С. 18.
5. Закон України “Про вищу освіту” // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 37-38.
6. Закон України “Про освіту”. – К.: Генеза, 1996. – 36 с.
7. Збірник документів МОН України з початкової освіти / Упоряд. Л.Щербакова. – К: Вид. дім “Шкіл. Світ”: Вид. Л.Галіцина, 2005. – 128 с. – (Б-ка “Шк. Світу”).
8. Концепція педагогічної освіти. – К.: Либідь, 1991.
9. Національна доктрина розвитку освіти. – К., 2002. – 24 с.
10. Положення про загальноосвітні навчальні заклади // Все для вчителя. – 2000. – № 16.

Підручники та посібники

1. Барбашова І.А. Загальні основи педагогіки: Навч. посібник. – Бердянськ: Видавництво Ткачук О.В., 2009. – 197 с.
2. Вишневецький О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Навч. посіб. – 3-тє вид., доопрац. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566 с.
3. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Вид. центр “Академія”, 2001. – 576 с.
4. Вступ до спеціальності: Навчально-методичний посібник для студентів педагогічних закладів освіти / За ред. Н.І. Лювець. – Ніжин : Вид-во НДПУ, 2003. – 89с.
5. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
6. Зайченко І.В. Педагогіка: Навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. – К: Освіта України, 2006. – 528 с.
7. Кузьмінський А. І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. – К.: Знання, 2007. – 447 с.
8. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії: Вступ до спеціальності: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 168 с.
9. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. / Г. М. Мешко. – К.: Академвидав, 2010. – 197 с.с.
10. Педагогіка: Навч. посіб. для студ. вищих пед. навч. закл. / В.М. Галузяк, М.І. Сметанський, В.І. Шахов. – 4-е вид. випр. та доп. – Вінниця: ДП “Державна картографічна фабрика”, 2007. – 400 с.
11. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад. А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 700 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
12. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М.М.Фіцула. – Вид. 3-тє, перероб. і доп. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 168 с.
13. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. посібник. – 2-ге вид., випр. та доп. – К.: Академвидав, 2006. – 559 с. – (Альма-матер).